

Тернопільський національний економічний університет
**ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ В АУДИТІ**

В умовах реформування вітчизняної економіки змінюється значення аудиту і суттєвому коригуванню підлягають його організаційні та методичні аспекти.

Критерієм якості при проведенні аудиту на даний час вважається виконання аудиторами вимог Міжнародних стандартів аудиту. Однак, суворе дотримання цих нормативів пов'язане із збільшенням витрат праці аудиторів, необхідністю збору додаткової інформації, документуванням процесу перевірки, проведенням складних розрахунків. Усе це вимагає оптимізації процесу обробки інформації, вдосконалення форм відображення інформації за рахунок використання комп'ютерних інформаційних технологій.

На даний час питання використання комп'ютерних інформаційних технологій в аудиті досліджуються фахівцями кількох галузей знань: спеціалістами з інформаційних систем, бухгалтерами, менеджерами, аудиторами. Такі дослідження ускладнюються тим, що потребують одночасної компетентності фахівців у сферах аудиту, сучасних інформаційних систем та технологій. Слід виокремити таких науковців і практиків, як В.Завгородній, С.Івахненко, П.Іванюта, О.Козуб, В.Лісіна, Т.Мултанівська, О.Олексюк, В.Ситник, які приділяють велику увагу вивченню питань використання комп'ютерних інформаційних технологій. На даний час залишається ще багато дискусійних аспектів, які вимагають проведення подальших наукових досліджень та їх глибокого вивчення.

Використання комп'ютерних інформаційних технологій в аудиті пов'язане із наявністю ряду проблем, які потребують їх негайного вирішення. До найсуттєвіших віднесемо такі проблеми:

- неможливість повної формалізації процесу аудиту;
- різноманітність галузевої спеціалізації клієнтів аудиторських фірм;
- специфіка проведення виїзних перевірок;
- застосування суб'єктами господарювання різноманітного програмного забезпечення;
- низька доказовість електронних документів аудитора;
- можливість втрати чи псування інформації під час відключення електроенергії;
- проникнення комп'ютерних вірусів в інформаційну систему аудиту;
- захист інформації від несанкціонованого втручання тощо.

На даний час зазначені проблеми не вирішені, а використання інформаційних технологій в аудиті є поки що незначним. Зокрема, ринок

аудиторського програмного забезпечення на сьогодні представляє собою лише п'ять завершених програмних продуктів для продажу, а саме: програмний продукт „Асистент Аудитора” (розробник фірма „Сервіс-аудит”), програмний продукт „Помощник аудитора” (фірма „Гольдберг-аудит”), програмний продукт „Abacus Professional”, програмний комплекс „ЕкспрессАудит: ПРОФ” та програмний продукт „IT Audit: Аудитор” (КСБ „Мастер-Софт”).

Все більш жорстка конкуренція в аудиторському бізнесі змушує фірми знаходити нові шляхи та більш сучасні заходи підвищення ефективності роботи аудиторів. Тому ми вважаємо, що комп'ютеризація аудиторської діяльності повинна передбачати розробку та впровадження в аудиторську практику таких програмних продуктів, які б забезпечували не тільки автоматизацію виконання завдань з надання впевненості щодо різних предметів перевірки та супутніх послуг згідно Міжнародних стандартів аудиту, але й включали в собі можливості експертних систем. Це дасть змогу здійснювати перевірку фінансової звітності та сприятиме наданню якісних послуг, а саме:

- проведення аналізу великих масивів фінансових і оперативних даних спеціальними програмними засобами з метою їх підтвердження і виявлення шахрайства;
- оцінки фінансових показників клієнта та їх прогнозування за допомогою потужного математичного апарату економічного моделювання та відповідного програмного забезпечення;
- здійснення перевірки алгоритмів комп'ютерних облікових систем клієнтів і консультування з питань їх належної побудови;
- допомоги клієнту з питань забезпечення інформаційної безпеки його діяльності тощо.

На нашу думку, використання нових інформаційних технологій сприятимуть підвищенню рівня організаційного та методичного забезпечення перевірки, удосконаленню інтелектуалізації аудиту та науковому обґрунтуванню його висновків.

Література:

1. Загородній А. Г. Аудит: теорія і практика / А. Г. Загородній, М. В. Корягін та ін. –Л.: Львів. політехніка, 2004. – 453 с.
2. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту / Івахненко С. В. – К.: Знання, 2005. – 408 с.
3. Іванюта П. В. Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті /

Іванюта П. В. – К.: Центр навч. л-ри, 2007. – 180 с.

4. Porter B. Principles of External Auditing. 3rd edition / Porter B., Hatherly D., Simon Jon. – Wiley, 2008. – 816 p.

5. Smieliauskas W. Auditing: An International Approach / W. Smieliauskas, K. Bewley. – McGraw-Hill Ryerson Higher Education, 2006. – 800 p.